

TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU

KURUMSAL KALİTE RAPORU

EL KİTABI

ÖRNEKLEME ve ANALİZ TEKNİKLERİ DAİRE BAŞKANLIĞI

2013

1. ÇALIŞMANIN AMAÇ VE KAPSAMI

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), karar alıcıların, araştırmacıların ve tüm istatistik kullanıcılarının ihtiyaç duydukları istatistiksel verileri uluslararası standartlara uygun olarak güvenilirlik, tutarlılık, tarafsızlık, istatistiki gizlilik, güncellik ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda üretmekte ve yayımlamaktadır. Üretilen istatistiklerin gerçekleri yansıtmasının sağlanması, tüm kullanıcılara tarafsız ve eş zamanlı olarak sunulması, gizlilik ilkesine uyulması, kamuoyunun bilgi edinme hakkının gözetilmesi temel esaslardır.

TÜİK; Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde EUROSTAT'ın belirlediği kalite bileşenleri doğrultusunda, en az maliyetle zamanında ve doğru veri üretmeyi ilke edinmiştir. Bu bağlamda, Kurumumuzun stratejik planı ve kalitenin geliştirilmesi/sürekli iyileştirilmesi amacıyla, Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde, tüm daire başkanlıklarının görüşlerinin alınması suretiyle, Avrupa Birliği Kalite Prensipleri doğrultusunda Kurumsal Kalite Raporu (KKR), oluşturulması için çalışma başlatılmıştır. Kurumsal Kalite Raporu içeriği oluşturulurken, Kurumumuzun yayınladığı tüm istatistikler dikkate alınmış, EUROSTAT'ın belirlediği Avrupa İstatistikleri Uygulama Esasları ve Kalite Bileşenleri (European Statistics Code of Practice- Quality Components) dikkate alınarak Kurumumuz çalışmalarına uyarlanabilecek ilkeler ve göstergeler belirlenmiştir.

“2007-2011 Resmi İstatistik Programı (RİP)” ile Türkiye İstatistik Sisteminde Programlı döneme geçilmiştir. RİP kapsamında resmi istatistik üretimine ve yayımlanmasına yönelik temel ilkeler ile standartları belirlenerek, ulusal ve uluslararası düzeyde ihtiyaç duyulan verilerin güncel, güvenilir, zamanlı, şeffaf ve tarafsız bir yaklaşımla üretilmesi hedeflenmiştir. Bu bağlamda, kurumda üretilen istatistiklere ilişkin olarak kurum içi ve uluslararası boyutta Avrupa Birliği'ne uyumlu olacak şekilde bir “Kurumsal Kalite Raporu” hazırlanmasına karar verilmiştir.

Kurumumuz için, Avrupa İstatistikleri Uygulama Esasları kapsamında geliştirilen ilkelerin uygulanması konusunda dışsal bir gözlem ve değerlendirme sağlamak ve sürecin şeffaflığını artırmak üzere Emsal Tarama Faaliyetlerine başlanmıştır. Söz konusu çalışmalara ilişkin hazırlanmış faaliyet raporuna göre Kalite Kontrol Raporlarının hazırlanması konusu tekrar gündeme gelmiştir. Kurumumuz için bir Kalite Kontrol Raporunun hazırlanması konusu 2012-2016 Stratejik Planın SH 1.1 maddesinde de dikkate alınmış, bu maddeye hizmet edecek şekilde uluslararası boyutta kaliteli istatistiklerin üretilmesi için rapor hazırlanmasına karar verilmiştir. 3 Nisan 2012 tarihinde yapılan “Kurumsal Kalite Raporunun Hazırlanması” konulu toplantıda kalite için gereken göstergeler doğrultusunda oluşturulan taslak rapor Kurum Başkanımızla paylaşılmış, işlerliği tartışılmış ve toplantı sonucunda farklı istatistik konuları içinden seçilecek 5 istatistik başlığı için pilot uygulama yapılmasına karar verilmiştir.

Bilindiği üzere kalite raporu; istatistiksel süreçler ve çıktıları kapsamaktadır. İstatistiksel süreç ile örneklem araştırmaları, sayımlar, idari kayıt kullanımı, ya da ekonomik endekslerin oluşturulması ve istatistiksel veri derleme aşaması anlaşılmalıdır. Kalite raporu sonlu bir kavram değildir, diğer bir ifadeyle süreklilik anlamı taşımaktadır. Bundan dolayı, kalite raporu sunulan yapıya göre sadece eksiksiz bir açıklama sağlamaz, aynı zamanda kalitenin gelişimi için gerekli önerileri ve bunların yorumlanmasına ilişkin gerekçeleri de içerir.

2. AVRUPA İSTATİSTİKLERİ UYGULAMA ESASLARI ve KALİTE BİLEŞENLERİ

Avrupa İstatistik Komitesi, 24 Şubat 2005 tarihinde Avrupa İstatistikleri Uygulama Esaslarını belirleyip kabul etmiştir. Bu esaslar, Avrupa Topluluğunu kuran Antlaşmanın; özellikle 285(2). Maddesi Topluluk İstatistikleri hakkında 17 Şubat 1997 tarih ve (EC) 322/97 sayılı Konsey Tüzüğü ve Birleşmiş Milletler İstatistik Komisyonu tarafından 14 Nisan 1994 tarihinde kabul edilen Resmi İstatistiklerin Temel İlkeleri ile uyumlu olarak belirlenmiştir.

Resmi istatistiklerin üretimine ve organizasyonuna ilişkin kullanıcılarda “güveni” ve “istatistiklerde kabul edilebilir standartları” arttırabilmek amacıyla resmi istatistiklerin üretim süreçlerinde (derleme, doğrulama, analiz ve dağıtım) dikkat edilmesi gereken ilkeler tanımlanmak zorundadır. Bu amaçla oluşturulan Avrupa İstatistikleri Uygulama Esasları, 15 ilkedен oluşmaktadır. Bu ilkeler:

İlke 1. Mesleki Bağımsızlık: Resmi istatistiklerin güvenilirliği, Programda yer alan kurum/kuruluşların diğer siyasi, düzenleyici ya da kurum/kuruluşların yanı sıra özel sektör işletmelerinden bağımsızlığı ile sağlanır.

İlke 2. Veri Toplama Yetkisi: Resmi istatistik üretiminden sorumlu kurum/kuruluşlar, Ulusal İstatistik Sistemi amaçları bağlamında, bilgi toplamak için açık yasal bir yetkiye sahip olmalıdır.

İlke 3. Kaynakların Yeterliliği: Resmi istatistik üretimi ve dağıtımını için ayrılan kaynaklar, Ulusal İstatistik Sistemi gereksinimlerini karşılamak için yeterli olmalıdır.

İlke 4. Kalite Taahhüdü: İstatistiki verinin kalitesi, istatistik teknikler kullanılarak düzenli olarak kontrol edilmeli ve raporlanmalıdır.

İlke 5. İstatistiksel Gizlilik: Resmi istatistik üreten kurum/kuruluşlar, gizli verilerin hukuka aykırı erişimine, açıklamasına ve kullanımına karşı her türlü önlemi almak zorundadır. Resmi istatistiklerin üretilmesi için toplanan, işlenen ve saklanan verilerden gizli olanlar, idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilmez, istatistik amacı dışında kullanılamaz ve ispat aracı olamaz. Veri gizliliği ve güvenliğine ilişkin usul ve esaslar 20/06/2006 tarih ve 26204 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Resmi İstatistiklerde Veri Gizliliği ve Gizli Veri Güvenliğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ile düzenlenmiştir.

İlke 6. Tarafsızlık ve Nesnellik: Resmi istatistik üreten kurum/kuruluşlar, verilerini, bilimsel bağımsızlık ilkesi çerçevesinde ve tüm kullanıcılara eşit mesafede, tarafsız, profesyonel ve şeffaf bir biçimde üretmeli ve dağıtmalıdır. Veri sağlayıcılar, hangi verinin toplanacağını, gerekçelerini, kullanılacak verinin amacını, istatistik üretiminde kullanılacak olan metotları ve yayınlanacak olan verinin esaslarını bildirmelidir.

İlke 7. Güvenilir Metodoloji: Resmi istatistiklerin toplanması, işlenmesi ve dağıtılması süreçlerinde, Avrupa standartları ve diğer uluslararası standartlar tam olarak gözetilmelidir.

İlke 8. Uygun İstatistiksel Süreçler: Verilerin derlenmesinden doğrulanmasına kadar uygulanan tüm istatistiksel süreçler, kaliteli istatistik üretiminin temelini oluşturmalıdır.

İlke 9. Cevaplayıcı Yükünün Azaltılması: İstatistik üretiminde ve dağıtımında kaynaklar etkin kullanılmalıdır. Hanehalkları, işyerleri veya kişilerden derlenen veriler kapsamında cevaplayıcının yükü de gözlemlenmeli ve buna göre hedefler belirlenmelidir. Basım ve yayımda kullanıcının ihtiyaçları ve beklentileri izlenerek, farklı kullanıcı grupları için uygun sunum biçimleri geliştirilmelidir.

İlke 10. Maliyet Etkinliği: Kaynaklar etkin bir şekilde kullanılmalıdır.

İlke 11. Uygunluk: Resmi istatistikler konuyu ulusal düzeyde açıklayacak şekilde ve kullanıcı ihtiyaçlarına cevap verecek kapsamda olmalı, tanım ve sınıflamaları ile birlikte yayımlanmalıdır.

İlke 12. Doğruluk ve Güvenilirlik: Resmi istatistikler konularına ve araştırma kapsamına göre, mevcut durumu ve değişimleri doğru ve güvenilir biçimde yansıtmalıdır.

İlke 13. Zamanlılık ve Yayımlama Takvimine Uygunluk: Resmi istatistikler mevcut veri altyapısı kapsamında güncel belirlenmeli ve Ulusal Veri Yayımlama Takvimi'ne uygun olarak dağıtılmalıdır.

İlke 14. Tutarlılık ve Karşılaştırılabilirlik: Resmi istatistikler kendi içinde ve zaman içinde tutarlı, bölgeler ve ülkeler arasında karşılaştırılabilir ve farklı kaynaklardan birbiri ile ilgili veriler birleştirilebilir ve ortak kullanılabilir olmalıdır.

İlke 15. Erişilebilirlik ve Açıklık: Resmi istatistikler açık ve anlaşılabilir bir şekilde sunulmalı, uygun ve elverişli bir biçimde yayımlanmalı, destekleyici metaveri ve kılavuzla birlikte mevcut ve erişebilir olmalıdır. Dağıtımda, her kullanıcının kolayca erişebileceği araçlar (basılı ortam, medya araçları, internet vb.) kullanılmalıdır. Verilerin, ilgili metaveri bilgileri ile birlikte web üzerinden ücretsiz olarak dağıtılması temel hedef olmalıdır.

3. EUROSTAT İSTATİSTİKSEL VERİ KALİTE İLKELERİ ve KALİTE GÖSTERGELERİ

EUROSTAT tarafından geliştirilen ve Ulusal İstatistik Ofisleri'nin çalışmalarına dahil etmesi tavsiye edilen kalite ilkeleri ve bu ilkelere ilişkin hesaplanması gereken kalite bileşenleri şunlardır:

Uygunluk (Relevance): Uygunluk, istatistik kullanıcılarının ihtiyaçlarının ne dereceye kadar karşılandığının bir ölçüsüdür. Bu nedenle, öncelikle temel kullanıcı ihtiyaçlarının göz önüne alınması gerekmektedir. Uygunluğu ölçmek için kullanıcılara doğruluk, zamanlılık gibi diğer kalite bileşenlerine göre ihtiyaçları sorulmalıdır. Bu nedenle uygunluk farklı kullanıcı kategorilerinin görüş ve ihtiyaçlarına önemli derecede bağlı olmaktadır.

Uygunluk ilkesi için EUROSTAT tarafından kalite raporlarında yer alması gereken gösterge "*Veri Tamlik Oranı*"dır.

Doğruluk (Accuracy): İstatistiksel yaklaşımla, tahmin edilen değer ile bilinmeyen gerçek kitle değeri arasındaki yakınlık derecesini ölçen bileşendir. Aradaki fark hata olarak tanımlanır.

Ölçülen hata türleri şunlardır:

1. Örnekleme hataları,
2. Örnekleme dışı hatalar.

Örnekleme Hataları

Yalnızca örneklemeye dayalı araştırmalarda ortaya çıkan bir hata türüdür. Tamsayım yöntemi ile derlenen bir araştırmada örnekleme hatasına rastlanmaz. Örnekleme hatasının geleneksel bir kalite göstergesi olarak EUROSTAT tarafından Değişim Katsayısının ve Güven Aralıklarının hesaplanması önerilmektedir.

Örnekleme Dışı Hatalar

Örnekleme dışı hatalar, örnekleme hataları dışında kalan ve araştırma boyunca meydana gelebilecek hatalar olarak tanımlanır. Örnekleme hatalarının tersine, bu hatalar hem örnekleme yöntemine dayalı araştırmalarda, hem de sayımlarda görülebilir.

Örnekleme dışı hatalar için EUROSTAT tarafından kalite raporlarında yer alması gereken göstergeler:

- *Fazla Kapsam Oranı,*
- *Birim Cevapsızlık Oranı,*
- *Madde Cevapsızlık Oranı,*
- *İmputasyon Oranı,*
- *Ortak Birimlerin Oranı,*
- *Veri Revizyonu Ortalama Büyüklüğü'dür.*

Zamanlılık ve Yayınlanma Takvimine Uygunluk (Timeliness and Punctuality): Zamanlılık, bilginin referans tarihi ile bilginin kullanılabilir hale geldiği tarih arasındaki süreyi ifade eder. Yayınlanma takvimine uygunluk ise, verinin yayım tarihi ile hedef tarih arasındaki yakınlığa işaret etmektedir.

Zamanlılık ve Yayınlanma Takvimine Uygunluk ilkesi için EUROSTAT tarafından kalite raporlarında yer alması gereken göstergeler:

- *Yayınlanma Tarihi Gecikme Süresi – İlk Sonuçlar,*
- *Yayınlanma Tarihi Gecikme Süresi – Son Sonuçlar,*
- *Yayınlanma Takvimine Uygunluk – Dağıtım ve Yayın'dır.*

Erişilebilirlik ve Açıklık (Accessibility and Clarity): İstatistiksel kalitenin diğer bir unsuru olan “erişilebilirlik ve açıklık”, verinin anlaşılması ve bu verilere ulaşmadaki kolaylığa, verinin kullanıcı merkezli hazırlanmasına, kabul edilebilir bir zaman içinde üretilmesine, beklentilere uygun bir şekilde sunulmasına ve kullanıcı tarafından anlaşılması için ek bilgi içermesine işaret etmektedir.

Erişilebilirlik, kullanıcıların veriyi hangi koşullarda elde edebileceği ile ilgilidir. Kullanıcının nereye başvurması gerektiği, verinin hangi formatta sunulduğu, mikro, makro düzeyde bilginin mevcut olup olmaması vb. koşullar bu bileşen ile ölçülmektedir.

Açıklık ise, veriye ilişkin ayrıntılı olarak hazırlanan ve sunulan metaveri, metodolojik açıklamalar ve kalite raporları ile verilerin hangi kısıtlar altında elde edildiğinin açıklandığı dökümlerin var olup olmadığını sorgulamaktadır.

Erişilebilirlik ve açıklık ilkesi için EUROSTAT tarafından kalite raporlarında yer alması gereken göstergeler:

- *Mataveri Görüntülenme Sayısı,*
- *Veri Tabloları Görüntülenme Sayısı,*
- *Metaveri Tamamlanma Oranı'dır.*

Tutarlılık ve Karşılaştırılabilirlik (Coherence and Comparability): Tutarlılık, aynı konu için elde edilmiş istatistiklerin tanım, sınıflama ve metodolojik yönleriyle benzer istatistiklerin elde edildiği diğer kaynaklar ile tutarlılığına işaret etmektedir.

Karşılaştırılabilirlik ise istatistiksel kavram ve ölçüm işlemlerinin coğrafi yönden, tanım alanları ve zaman boyutu üzerinden karşılaştırılabilir olmasını ifade etmektedir.

Tutarlılık ve karşılaştırılabilirlik ilkesi için EUROSTAT tarafından kalite raporlarında yer alması gereken göstergeler:

- *Karşılaştırılabilir zaman serilerinin uzunluğu,*
- *Veriler arası dalgalanmalardan kaynaklanan farklılıklar*

olarak tanımlanmıştır.

4. ÇALIŞMANIN UYGULAMA SÜRECİ ve KURUMSAL KALİTE RAPORU FORMU

Kurumsal Kalite Raporu, kurum içi daire başkanlıklarından da görüş alınmak suretiyle oluşturulmuştur. Bu form, Kurumumuzda Daire Başkanlıkları düzeyinde yayımlanan istatistiklere ilişkin olarak Avrupa Birliği Kalite İlkeleri doğrultusunda kalite ilkeleri ve bu ilkeler altında hesaplanması beklenen göstergelere ilişkin bilgileri içermektedir.

4.1. KURUMSAL KALİTE RAPORU DOLDURMA ESASLARI

Örnekleme ve Analiz Teknikleri Daire Başkanlığı (ÖATD) tarafından oluşturulan Kurumsal Kalite Raporu yıllık üretilen istatistikler için doldurulacaktır. Raporun doldurulması ile ilgili açıklamalar aşağıda verilmiştir:

1- Yayın / Çalışmanın Adı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Bu bölüme çalışmanın adı açıkça yazılacaktır.

2- Daire Başkanlığı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Bu bölüme çalışmayı yürüten Daire Başkanlığının adı yazılacaktır.

3- Grup Adı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Bu bölüme çalışmayı yürüten Daire Başkanlığına bağlı ilgili grubun adı yazılacaktır.

4- İlgili Personel(ler)

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Çalışmayı yürüten/raporu hazırlayan personel(ler)in adı soyadı, telefon ve faks numaraları eksiksiz olarak doldurulacaktır.

5- Çalışmanın Amacı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Çalışmanın ne amaçla yapıldığı, nelerin hedeflendiği ayrıntılı olarak yazılacaktır.

Örneğin; Hanehalkı Bütçe Anketinde yoksulluk sınırının belirlenmesi, asgari ücret tespiti vb.

6- Gizlilik Politikası

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Bu bölümde sayım ve araştırmalar için çalışmaya özel tanımlanmış mevzuat bilgisi verilecektir. Bu bölüm, ilgili çalışmanın 10.11.2005 tarih ve 5429 Sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca yapıldığı belirtilmek suretiyle doldurulacaktır. İdari kayıtlar için ise, kurumların kendi mevzuatlarında belirtilen veriye erişebilirlik politikasına ilişkin bilgi verilecektir.

İstatistiksel Gizlilik

Bireysel verinin toplulaştırılması ile oluşturulan veri tablosunun her hangi bir hücresindeki istatistiki birim sayısının üçten az olması veya birim sayısı üç ve daha fazla olduğu halde bir veya iki istatistiki birimin hakim durumunda olması halinde ilgili hücredeki veri gizli kabul edilir. Gizli veriler, ancak doğrudan veya dolaylı tanımlamaya yol açmayacak şekilde diğer bilgilerle birleştirilerek yayımlanabilir. Resmi istatistik üreten kurum ve kuruluşlar, gizli verilerin hukuka aykırı erişimine, açıklanmasına veya kullanımına karşı her türlü önlemi almak zorundadır. Resmi istatistiklerin üretilmesi için toplanan, işlenen ve saklanan verilerden gizli olanlar, idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz ve ispat aracı olamaz. Gizli verilere yalnızca resmi istatistik üretiminde görev alanlar, görevlerini yerine getirebilmek için ihtiyaç duydukları ölçüde erişebilirler. Bu bilgileri derleyen ve değerlendiren memurlar ve diğer görevliler de yasağa uymak zorundadır. Bu yükümlülük, görevlilerin görevlerinden ayrılmalarından sonra da devam eder. Yukarıdaki yasaklara aykırı hareket eden kamu görevlileri, 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 258 inci maddesine göre cezalandırılır (Türkiye İstatistik Kanunu Madde 53). Ancak herkese açık kaynaklardan elde edilen veri veya bilgiler gizli kabul edilmemesinin yanı sıra istatistiki birimin, kendisine ait gizli verilerin açıklanmasına yazılı onay vermesi halinde de veri gizliliği ortadan kalkar (Türkiye İstatistik Kanunu Madde 13).

Resmi istatistik üreten kurum/kuruluşlar, gizli verilerin hukuka aykırı erişimine, açıklamasına ve kullanımına karşı her türlü önlemi almak zorundadır. Resmi istatistiklerin üretilmesi için toplanan, işlenen ve saklanan verilerden gizli olanlar, idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilmez, istatistik amacı dışında kullanılamaz ve ispat aracı olamaz. Veri gizliliği ve güvenliğine ilişkin usul ve esaslar 20/06/2006 tarih ve 26204 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Resmi İstatistiklerde Veri Gizliliği ve Gizli Veri Güvenliğine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” ile düzenlenmiştir.

7- Çalışmanın Veri Kaynakları

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Çalışma için uygulanan/kullanılan araştırma(lar) (araştırma birden fazla ise ilgili tüm araştırmalar), idari kayıtlar vb. veri kaynakları ayrı ayrı belirtilecektir.

Örneğin; Bitkisel Üretim İstatistikleri ile ilgili bilgiler, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (GTHB) İl ve İlçe teşkilatları aracılığı ile derlenmektedir. Bu bilgiler, ilçe müdürlüklerinin ellerindeki kaynak bilgiler, idari kayıtlar (ÇKS, havza sistemi blgileri, STATİP vb.) ile tarım teknisyenlerinin kendi bölgeleri hakkındaki izlenimlerine dayanan bilgiler niteliğindedir.

Birden fazla veri kaynağına dayalı olarak üretilen istatistiklerde, bu alanda belirtilen veri kaynaklarının her biri bazında, raporda istenen göstergeler için hesaplama ve açıklamalar yinelenerek bu bilgilere ayrı ayrı yer verilecektir. Burada aşağıdaki göstergeler dışında kalan tüm göstergeler için veri kaynaklarının her biri bazında hesaplama ve açıklamalar yineleneyecektir:

- Veri revizyonu büyüklüğü,
- Zamanlılık (İlk Sonuçlar),
- Zamanlılık (Nihai Sonuçlar),
- Yayımlama Takvimine Uygunluk,
- Metaveri Görüntülenme Sayısı,
- Veri Tablolarının Görüntülenme Sayısı,
- Araştırma Sonuçlarının Kullanıcıya Sunum Formatı,
- Karşılaştırılabilir Zaman Serilerinin Uzunluğu.

Örneğin; Kırmızı Et Üretim İstatistikleri iki veri kaynağından elde edilmektedir:

1. *Tabakhanelerce İşlenmek Amacıyla Alınan Hamderi Miktarının Belirlenmesi Araştırması,*
2. *Mezbahanelerde Üretilen Kırmızı Et Üretiminin Belirlenmesi Araştırması.*

Buna göre, Kırmızı Et Üretim İstatistiklerine ilişkin tek bir kalite raporu hazırlanacak olmakla birlikte, raporda bu iki veri kaynağının her biri için gösterge ve açıklamalar ilgili bölümler yinelenerek ayrı ayrı belirtilecektir.

8- Yayınlama Sıklığı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Çalışmadan elde edilen sonuçların yayımlama periyodu belirtilecektir. Eğer, aynı araştırmadan yıllık yayın ile birlikte dönemsel yayın ya da dönemsel/aylık haber bülteni de yayımlanıyor ise, tüm yayın/haber bültenlerine ilişkin elde edilen sonuçların yayımlama periyodu bu bölümde belirtilecektir.

Dönemsel ve diğer seçeneklerinin işaretlenmesi durumunda yanlarında bulunan alanlara açıklamaları yazılmalıdır.

Örnek-1: Hanehalkı İşgücü İstatistiklerinde dönemsel tahminler her ay yayımlanmakta, bunun yanı sıra yıllık tahminler de üretilmektedir. Bu nedenle bu alanda hem “dönemsel” hem de “yıllık” seçenekleri işaretlenecek, dönemsel seçeneğinin yanında yer alan karakter alana üç aylık hareketli ortalamalar üzerinden sonuçların her ay yayımlandığı bilgisi belirtilecektir.

Örnek-2: Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri yılda bir kez yayımlandığı için bu çalışmaya ilişkin bu alanda “yıllık” seçeneği işaretlenmelidir.

Çalışmanın yayımlanma sıklığı dönemsel ve yıllık periyotlardan farklı olarak “iki yılda bir”, “on sekiz ayda bir” vb. aralıklarla yayımlanan çalışmalar için “diğer” seçeneği işaretlenerek açıklama alanında yayımlama sıklığı belirtilecektir.

9- Kalite Raporu Doldurulma Tarihi

Kalite raporunun tamamlandığı (yayıma hazır hale geldiği) tarih esas alınarak ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır.

10- Veri Derleme Sıklığı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Çalışmada elde edilecek verinin alandan ne sıklıkta derlendiği belirtilecektir. Sayım ve araştırmalar için verinin derlenme periyoduna ilişkin bilgiler, idari kayıtlardan elde edilen veriler için de verinin sürekli mi yoksa belirli zaman periyotlarında mı derlendiği açıkça belirtilmelidir.

Örnek-1: Yayınlanma sıklığı “yıllık” olmakla birlikte, her ay alan uygulaması gerçekleşen Hanehalkı Bütçe Anketinde veri derleme sıklığı “aylık” olarak işaretlenecektir.

Örnek-2: Turizm İstatistikleri için örneğe çıkan, yurtiçinde ikamet eden hanehalkı üyelerinden bilgisayar destekli yüz yüze görüşme yöntemi ile üç ayda bir veri derlenmektedir.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

11- Veri Derleme Yöntem(ler)i

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Çalışmada veri derlemede kullanılan yöntem(ler) açıkça yazılacaktır. Örneğin; yüz yüze görüşme, posta, web vb. gibi. Veri derleme yöntemleri birden fazla ise kullanılan tüm yöntemler belirtilecektir. Burada, veri derleme yöntemi ile veri derleme sıklığının birbirini tamamlayıcı nitelikte olmasına dikkat edilmelidir.

Örneğin; Yıllık Yapısal İş İstatistikleri, ağırlıklı olarak yüzyüze görüşme olmakla birlikte, e-posta ve web tabanlı uygulama ile de derlenmektedir. Raporda bu alanda ilgili seçeneklerin hepsi işaretlenmelidir.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

12- Veri Referans Tarihi

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Yayın/Çalışmada kullanılan verinin ait olduğu referans tarihi başlangıç ve bitiş tarihi yazılacaktır (alan uygulama tarihi yazılmayacaktır). Referans tarihi tek bir gün olan çalışmalarda başlangıç ve bitiş tarihleri aynı tarih olarak girilecektir. Bazı çalışmalarda farklı değişkenler için farklı referans tarihleri tanımlanmış olabilir. Bu durumda çalışmanın amacına yönelik olarak derlenen temel değişkenin referans tarihi bu alanda belirtilecektir.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

Örnek-1: Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırmasında temel olarak derlenen “gelir” değişkenine ilişkin referans tarihi kalite raporunda belirtilecektir. Alan uygulamasının yapıldığı mevcut dönem üzerinden sorgulanan mülkiyet ve konut bilgilerine ilişkin değişkenler, çalışmanın temel değişkeni olmaması sebebiyle bu değişkenlerin referans tarihlerine yer verilmeyecektir. Kurumsal kalite raporu yıllık istatistikler için doldurulduğundan ilgili anket dönemsel olarak dahi yapıyor olsa, veri referans tarihi alanında anketin yıllık istatistikleri için referans tarihi dikkate alınacak, dönemsel referans tarihlerine burada yer verilmeyecektir.

Örnek-2: Hanehalkı İşgücü Anketi dönemsel olarak yürütülmekte ve her uygulama döneminde ilgili ayın Pazartesi ile başlayan ve Pazar günü ile biten ilk haftası referans hafta olarak kabul edilmektedir. Ancak kurumsal kalite raporu bu çalışmanın yıllık işgücü istatistiklerine ilişkin olarak doldurulacağından veri referans tarihinin başlangıç ve bitiş alanlarına ilgili yılın ilk günü ve son günü (2012 yılı için 01.01.2012-31.12.2012) girilecektir.

13- Araştırma Kapsamı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Araştırmanın coğrafi, sektörel kapsamı, hedef kitle ve kapsam dışı bilgileri bu bölümde verilecektir.

Kapsam: Bir araştırmada ilgilenilen örneklem birimlerinin ve bunların bulunduğu alanların bütünüdür. Hakkında bilgi toplanmak istenen ve tahminler yapılacak kitle ile ilgili bilgi verilmesi ve kapsamın coğrafi ve sektörel yönleriyle ayrıntılı olarak bu bölümde belirtilmesi gerekmektedir.

Örnek-1: Hanehalkı İşgücü Araştırmasının kapsamı, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde yaşayan hanelerde bulunan tüm kişilerdir. Ankette okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastane ve hapisanede bulunanlar ile kışla ve ordu evlerinde ikamet edenler kapsammamaktadır.

Örnek-2: Yaşam Memnuniyeti Araştırmasının kapsamı Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bulunan hanelerde yaşayan 18 ve daha yukarı yaştaki tüm kişiler olarak tanımlanmaktadır. Ankette yurt, otel, huzurevi, hastane ve hapisanede bulunanlar ile kışla ve ordu evlerinde ikamet edenler kapsammamaktadır.

Coğrafi Kapsam: Araştırmanın coğrafi olarak hangi sınırlar içinde tanımlandığının göstergesidir (Türkiye, kentsel yerleşim yerleri, kırsal yerleşim yerleri, NUTS1, NUTS2, NUTS3 düzeyleri vb.).

Örneğin, Hanehalkı Bütçe Anketi'nde coğrafi kapsam Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yer alan tüm yerleşim yerleridir.

Sektörel Kapsam: Araştırmanın amacına temel teşkil eden sektörlerden oluşan kapsamdır.

Örneğin; Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev. 2 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler 2010 yılı Kazanç Yapısı Anketinin sektörel kapsamını oluşturmaktadır.

NACE REV.2	
(B)	Madencilik ve Taşocaklığı
(C)	İmalat
(D)	Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı
(E)	Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri
(F)	İnşaat
(G)	Toptan ve Perakende Ticaret, Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motorsikletlerin Onarımı
(I)	Konaklama ve Yiyecek Hizmet Faaliyeti
(H)	Ulaştırma ve Depolama
(J)	Bilgi ve İletişim
(K)	Finans ve Sigorta
(L)	Gayrimenkul Faaliyetleri
(M)	Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler
(N)	İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri
(P)	Eğitim
(Q)	İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri
(R)	Kültür, Sanat, Eğlence, Dinlenme ve Spor
(S)	Diğer Hizmet Faaliyetleri

İlgili araştırmada kapsam dışında bırakılan birimler var ise (örneğin kurumsal nüfus kapsamındakiler gibi) bu alanda belirtilmelidir.

14- Kullanılan Sınıflamalar

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Çalışmada kullanılan tüm sınıflamalar adı ve kaynağı belirtilerek yazılacaktır. Çalışmada herhangi bir sınıflama kullanılmamış ise bu durum “açıklamalar” bölümünde belirtilecektir.

Örneğin; Turizm İstatistikleri için meslek sınıflaması (MS), International Standard Clasification of Occupations (ISCO 88), genel çalışma durumu sınıflaması ICSE-93 ve Eğitim sınıflaması ISCED-2011 kullanılmaktadır. Kalite raporunda bu çalışma için her üç sınıflama da işaretlenecektir.

15- Veri Kaynağı Türü

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Araştırmanın uygulama yöntemi (tam sayım, örnekleme, idari kayıt) belirtilecektir. Hem tamsayım hem de örnekleme yöntemi kullanılmış ise her iki seçenek de işaretlenecektir.

Örneğin; Su Ürünleri İstatistikleri-2010 Araştırması'nda, 1980 yılından bu güne büyük balıklar için tam sayım, küçük balıkçılara örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu çalışma için kalite raporunda her iki seçenek de işaretlenecektir.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

16- İstatistiki Birim

ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Bu alana, araştırmada belirlenen istatistiki birim bilgisi yazılacaktır. Yapılan çalışmanın istatistiki biriminin ne olduğu (hane/fert vb.) burada belirtilecektir.

“İstatistiki birim”, araştırmaya konu olan, hakkında veri derlemek amacıyla araştırmanın uygulanacağı birimi ifade eder. Çalışmanın konusuna göre bir istatistiki birim gerçek veya tüzel kişiler adres vb. olabilir.

Örneğin; TÜİK tarafından gerçekleştirilen Deniz Ürünleri Üretimini Belirlenmesi çalışmasında istatistiki birim, profesyonel olarak deniz ürünleri avcılığı yapan balıkçı tekneleridir.

17- Örnekleme/Tamsayım Birim(ler)i

Tamamı tamsayım ile yürütülen çalışmalar için Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından, örnekleme ile yürütülen çalışmalar için ve hem tamsayım hem de örnekleme ile yürütülen çalışmalar için ise ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır. Çalışmanın örnekleme birimi ve sayısı belirtilecektir.

Örnek hacmi belirtilirken nihai örnekleme birimi (final sampling unit) dikkate alınmalıdır. İki aşamalı tabakalı küme örnekleme kullanılarak örnek birimlerin belirlendiği bir araştırma için örnek hacmi ikinci aşama örnekleme birimi cinsinden yazılmalıdır. Hanehalkı bazlı araştırmaların çoğunluğunda ilk aşama örnekleme birimi kümeler iken, ikinci aşama örnekleme birimi haneler olarak tanımlanmaktadır. Buna göre, çalışmanın örnekleme hacmi belirtilirken örneğe seçilen hane sayısı yazılacaktır.

Örneğin; Hanehalkı Bütçe Araştırmasında örnekleme birimi hanelerdir.

Diğer taraftan, örnek hacmi fert, işyeri (girişim, yerel birim) vb. cinsinden de olabilir.

Örneğin; İşgücü Maliyet Araştırmasında örnekleme birimi yerel birimdir. Örnek seçimi belli büyüklük ve sektörde yer alan girişimlere bağlı yerel birimler üzerinden yapılmıştır.

18- Tahmin Boyutu

ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Tamamen tam sayım yöntemi ya da idari kayıtlar ile derlenen çalışmalar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

Bu bölüme, söz konusu araştırmanın tahmin boyutu (Türkiye, Türkiye Kır/Kent, NUTS2, NUTS2 Kır/Kent, NACE Rev.2 dördü faaliyet düzeyi vb.) yazılacaktır. Araştırmanın veri derleme periyoduna göre (yıllık, dönemsel vb.) tahmin boyutundaki değişiklikler açıkça belirtilecektir.

Aynı araştırma için farklı tahmin düzeyleri için tahminler üretiliyor olabilir. Bu durumda farklı tahmin düzeyleri bu alanda belirtilecektir.

Örnek-1: Hanehalkı Bütçe Araştırmasında yıllık ve üç yıllık veriden farklı tahmin düzeyleri için tahminler üretilmektedir. Bu araştırma için hem yıllık hem de üç yıllık veri kullanılarak hangi tahmin boyutlarında tahminlerin üretildiği ayrı ayrı belirtilecektir.

Örnek-2: 2010 Kazanç Yapısı Anketi yerel birim ve ücretli çalışanlar bazında, yerel birimin bağlı olduğu girişimin büyüklüğü, yerel birimin bulunduğu bölge ve yerel birimin ekonomik faaliyeti ayrımında tahmin vermek üzere planlanmıştır. Tahmin boyutuna göre tabakalama değişkenleri aşağıda verilmiştir:

- *Yerel birimin bulunduğu bölge: NUTS 1*
- *Yerel birimin bağlı olduğu girişimin büyüklüğü:10-49, 50-249,250-499,500-999, 1000+*
- *Yerel birimin Ekonomik faaliyeti: NACE Rev. 2 B, C, D, E, F, G, I, H, J, K, L, M, N, P, Q, R, S sektörlerinde 2'li düzey.*

Kalite raporunun tahmin boyutu alanında bu açıklamaların tamamına yer verilecektir.

19- Kullanılan Çerçeve(ler)

ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Çalışmaya ilişkin örnek birimlerin belirlenmesinde kullanılan çerçeve bilgisi bu kısma yazılacaktır. Çerçevede yer alan ve çerçeve dışında bırakılan tüm birimler bu bölümde açıkça belirtilecektir. Bununla birlikte; hanehalkı araştırmalarında örnek birimlerin seçiminde kullanılan çerçevede kapsam dışında bırakılan yerleşim yerleri var ise bu durumu açıklayıcı bilgiler bu alanda belirtilecektir. Çerçevenin kapsanan kitleyi tümüyle sağlamadığı bir durum söz konusu ise çerçeve üzerinde yapılan işlemler ayrıntılı olarak verilecektir. Çerçeveye ait referans yılı da burada belirtilecektir.

Örneğin; 2010 yılı Kazanç Yapısı Anketi'nde, 2009 yılı İş Kayıtları'nda yer alan sektörel kapsam dahilindeki 10 ve daha fazla çalışana sahip girişimlere bağlı tüm yerel birimler, örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır.

Çerçeve: Örnek birimlerin seçiminde kullanılan, kitleyi kapsayan ve birimlerin ayırt edilmesine olanak sağlayan bir araçtır. Diğer bir ifadeyle, örneklenecek kitlenin tüm listesidir.

20- Örnekleme Yöntemi

ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Tamamen tam sayım yöntemi ya da idari kayıtlar ile derlenen çalışmalar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

Örnekleme tasarımı gereği araştırma için kullanılan örnekleme yöntemi bu bölüme yazılacaktır (tabakalı çok aşamalı küme örnekleme, iki aşamalı tabakalı örnekleme vb.).

Ayrıca, nihai örnekleme biriminin seçimine kadar geçen aşamalardan bahsedilmeli, her bir aşamada kullanılan seçim yöntemi açıklanmalıdır.

Örneğin, iki aşamalı tabakalı küme örneklemesinin kullanıldığı bir araştırma için birinci aşamada kümelerin seçim yöntemi (örneğin PPS (büyüklüğüne orantılı olasılıklı seçim) ya da sistematik gibi), ikinci aşamada hanelerin seçim yöntemi (sistematik seçim vb.) açık olarak belirtilmelidir.

Panel tasarıma sahip araştırmalarda kullanılan rotasyon deseni bu bölümde açıklanacaktır. Rotasyon deseninde alt örnek sayıları da belirtilmelidir.

Tabakalı örnekleme yöntemi kullanılmışsa tahmin tabakalarının yanı sıra seçim sürecinde kullanılan tasarım tabakalama kriterlerine ilişkin açıklama da yapılmalıdır.

Örneğin, tahmin boyutu NUTS2 düzeyi olan bir hanehalkı araştırmasında, seçim işlemi sırasında bloklar bağlı buldukları yerleşim yerlerinin nüfus büyüklüklerine göre ya da kır kent ayrımına göre de gruplandırılmış ise bu bilgilere kalite raporunun birinci ve nihai aşama seçim yöntemi alanlarında yer verilecektir.

PSU: Çok aşamalı örnekleme yöntemi kullanılmış ise birincil örnekleme birimi (PSU) belirtilmelidir.

FSU: Çok aşamalı örnekleme yöntemi kullanılmış ise nihai örnekleme birimi (FSU) belirtilmelidir.

Birinci Aşama Seçim Yöntemi: Çok aşamalı örnekleme yöntemi kullanıldı ise birinci aşamada kullanılan seçim yöntemi (örneğin PPS (büyüklüğüne orantılı olasılıklı seçim) ya da sistematik seçim gibi) yazılacaktır.

Nihai Aşama Seçim Yöntemi: Çok aşamalı örnekleme yöntemi kullanıldı ise nihai aşamada kullanılan seçim yöntemi (örneğin PPS (büyüklüğüne orantılı olasılıklı seçim) ya da sistematik seçim gibi) yazılacaktır.

Örneğin, 2012 Hanehalkı Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması'nın örnekleme yöntemi 2 aşamalı tabakalı küme örneklemesidir. Birinci aşamada ortalama 100 haneden oluşan kümeler (bloklar) büyüklüğüne orantılı olasılıklı olarak (PPS) örneğe seçilmiş, ikinci aşamada ise örneğe seçilen kümelerden sistematik seçim yöntemi kullanılarak örnek adresler belirlenmiştir. Kırsal yerleşim yerlerinden toplam 383 küme, kent yerleşim yerlerinden ise 561 küme olmak üzere toplam 944 küme örneğe seçilmiştir. Kırsal yerleşim yerlerinden 3810 hane (her kümeden 10 hane), kent yerleşim yerlerinden ise 8976 hane (her kümeden 16 hane) olmak üzere toplam 12806 hane örneğe seçilmiştir. Bu bilgiler, birinci aşama ve nihai aşama seçim yöntemi alanlarında açıklanmalıdır.

Eğer çalışmada, seçim ikiden fazla aşamada yapılmış ise, ikinci aşamadan itibaren yapılan tüm seçimler nihai aşama seçim yöntemi alanında açıklanacaktır.

Küme/Rotasyon Bilgileri: Bu alana örneklemede kullanılan kümeye ilişkin bilgiler (küme büyüklüğü vb.) belirtilecektir. Panel tasarıma sahip araştırmalarda kullanılan rotasyon deseni bu bölümde açıklanacaktır. Rotasyon deseninde alt örnek numaraları da belirtilmelidir.

21- Örnek Dağıtım Yöntemi

ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Tam sayım ve idari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

Tabakalı veya küme örneklemesinin kullanıldığı araştırmalarda örnek dağıtım yöntemi belirtilecek, dağıtımda kullanılan formülasyon ve yönteme ilişkin bilgiler açıklama bölümüne yazılacaktır.

22- Tahmin ve Notasyonlar

ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Tam sayım ve idari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

Ağırlıkların hesaplanmasında kullanılan yöntemler ile ağırlıklandırma aşamaları (tasarım ağırlıkları, cevapsızlık düzeltmesi, kalibrasyon, budama) hakkında bilgi verilecektir. Ağırlıklandırmanın tüm aşamaları için kullanılan formülasyonlar yer alacaktır.

İlgili araştırma kapsamında dolaylı yöntemlerle tahmin üretilmesi durumunda, kullanılan dolaylı tahmin yöntemi hakkında bilgi verilmelidir. Buna ilişkin açıklamalar bu bölümde belirtilmelidir.

23- Veri Tamlik Oranı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Regülasyonu olmayan çalışmalar için bu gösterge hesaplanmayacaktır.

EUROSTAT'ın "Uygunluk" ilkesi kapsamında hesaplanacaktır. Hesaplamanın yapılabilmesi için EUROSTAT tarafından talep edilen ve uygulayıcı birim tarafından EUROSTAT'a gönderilen veri setindeki değişkenlerin tanım ve sınıflama açısından EUROSTAT standartlarına uygun olması gerekir. Bu standartlara uymayan değişkenler hesaplamalara dahil edilmeyecektir.

Bu gösterge, mevcut istatistiklerin olması gerekenlerle kıyaslandığında ne ölçüde sağlandığını gösterir.

“Açıklamalar” bölümünde, hangi değişkenlerin eksik olduğu ve ilgili eksikliklerin nedenlerine ilişkin bilgiler ile karşılanamayan her değişken için “karşılanamama nedeni” açıkça belirtilecektir.

İdari kayıtların kullanımında, idari kayıtlardaki değişken tanımlarının ve kısıtların istatistiksel amaçlara uygun olup olmadığına da yer verilmesi gerekmektedir.

Uygulayıcı birim tarafından hesaplanacak olan veri tamamlanma oranı, verinin sunulduğu hücre sayısının EUROSTAT tarafından talep edilen hücre sayısına oranı olarak hesaplanır. Bu oranının hesaplanması için gerekli formül aşağıdadır:

$$R1_U = \frac{\# A_D^{rel}}{\# D^{rel}}$$

Paydada yer alan D^{rel} uygun veri hücreleri sayısı, pay kısmında yer alan A_D^{rel} ise mevcut (sağlanan) veri hücrelerinin sayısıdır.

Eğer EUROSTAT’ın regülasyonlarında talep ettiği değişkenlerden bazıları karşılanamıyorsa (örneğin; gizlilik politikaları gereği, tahmin boyutunun yetersizliği vb.) eksiklik söz konusudur. Buna bağlı olarak da veri tamamlanma oranı düşük çıkacaktır.

Bu gösterge için hedef değer bir (1)’dir. Yani mevcut (sağlanan) veri hücreleri sayısının talep edilen hücre sayısına oranının %100 olmasıdır. Çalışmanın mikro verisinin EUROSTAT’a gönderilmiş olması “oran tamdır” anlamında yorumlanmamalıdır.

İlgili çalışma kapsamında EUROSTAT’a gönderilen herhangi bir veri olmaması durumunda bu durum ve bu durumun nedeni bu alana yazılacaktır.

Bu bölümde, EUROSTAT tarafından talep edilen hücre sayısı ve yayında sunulan hücre sayısı bilgileri de yer alacaktır (Üretilen tablolarda tanım ve sınıflama bilgileri EUROSTAT ya da Uluslararası tanım/sınıflamalara uygun değil ise bu tahmine ilişkin üretilen “hücreler” sunulan hücre sayısı toplamına dahil edilmeyecektir).

Örnek-1: Hanehalkı İşgücü Araştırmasında EUROSTAT tarafından yıllık bazda tahmini istenen değişken sayısı 113’tür. Çeşitli nedenlerle (kodlama değişikliği, değişken tanımlarındaki uyumsuzluk, vb.) karşılanamayan değişken sayısı ise 12’dir. Bunun dışındaki tüm değişkenler kavram, tanım, sınıflama vb. konusunda EUROSTAT kriterlerine tam uyumludur. Bu bağlamda veri tamlik oranı=101/113=0,89 olarak bulunmuştur.

Örnek-2: Hanehalkı Bütçe Anketinin EUROSTAT tarafından belirlenmiş bir regülasyonu olmadığı için veri tamlik oranı alanı boş bırakılacaktır.

24- Temel Değişken Adı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından araştırmaya ilişkin temel değişkenler bazında doldurulacaktır.

Bu bölüme ilgili temel değişkenin adı ile açıklama kısmına bu temel değişkene ilişkin tanım bilgisi ve hesaplanmasına ilişkin bilgiler girilecektir. Temel değişkenin uluslararası tanımlara ve sınıflamalara uygunluk durumu ile uluslararası düzeyde paylaşım durumu belirtilecektir.

“Uygun değil” ve “Paylaşılmıyor” seçeneklerinin işaretlenmesi durumunda “Nedeni” alanlarına ilgili açıklama yazılacaktır.

Tahminlere ilişkin göstergeler kısmında, NACE/NUTS vb. kısımlar ile bu kısımlar bazında hesaplanan tahmin değerlerine yer verilecektir. Burada, yıllık düzeyde elde edilen temel değişken tahminlerinin hesaplanmasında kullanılan yöntemler açıkça belirtilmelidir.

Bu tahminlere ilişkin kalite göstergeleri (standart hata, güven aralığı, CV, DEFF) ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır.

Derlenen Temel İstatistikler İçin Standart Hata/Sapma Değerleri: Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulan temel değişken tahminlerine ilişkin standart hata/sapma değerleri ÖATD Başkanlığı tarafından hesaplanacaktır. İdari kayıttan veri derlenen araştırmalar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

Bu bölümde, araştırma kapsamında derlenen ve yıllık haber bültenleri/yayınların temel tabloları ve EUROSTAT yıllık kalite raporlarında talep edilen değişken ve kısımlar dikkate alınacaktır. Bu ayrıntıda elde edilen tahminler Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından ilgili alanda doldurulduktan sonra ÖATD, her bir değişken ve düzey bazında standart hata/sapma değerlerini hesaplayacaktır. Araştırmalar için, örnekleme tasarımına bağlı olarak temel istatistikler için hesaplanan varyansın karekökü alınarak hesaplanacaktır: $\sqrt{\hat{V}(\hat{\theta})}$. Hesaplanan değer tahminin güvenilirliğini gösterecek olup “küçük” olması istenmektedir.

Derlenen Temel İstatistikler İçin Güven Aralıkları: ÖATD Başkanlığı tarafından bir önceki bölümde hesaplanan standart hata değerleri dikkate alınarak doldurulacaktır. Temel istatistiklere ilişkin güven aralıkları aşağıdaki formülasyona göre hesaplanır:

Tamamen tam sayım yöntemi ya da idari kayıtlar ile derlenen çalışmalar için bu bölüm boş bırakılacaktır. Bir kısmı tamsayım bir kısmı örnekleme ile yürütülen çalışmalarda güven aralıkları hesaplanırken yalnızca örneklemeyle ilişkin kesim dikkate alınacaktır.

$$\left[\hat{\theta} - d; \hat{\theta} + d \right] \text{ veya } \hat{\theta} \pm d$$

$$d = t * \sqrt{\hat{V}(\hat{\theta})} \text{ olup, } t; \text{ dağılıma ve güven düzeyine bağlıdır.}$$

Hesaplanan güven aralığı, örnekleme tasarımına, tahmin ediciye ve varyans tahmini için kullanılan yönteme bağlıdır.

Hesaplanan güven aralığının “dar” olması istenir.

Derlenen Temel İstatistikler İçin CV Değerleri: ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Tamamen tam sayım yöntemi ya da idari kayıtlar ile derlenen veriler için bu bölüm doldurulmayacaktır.

Bir kısmı tamsayım bir kısmı örnekleme ile yürütülen çalışmalarda değişim katsayısı hesaplanırken yalnızca örneklemeyle ilişkin kesim dikkate alınacaktır.

EUROSTAT'ın "Doğruluk" ilkesi kapsamında hesaplanacaktır. Bu bölümde, araştırma kapsamında derlenen en temel istatistikler için hesaplanan tahmin değerlerine ilişkin CV (değişim katsayısı) değerlerine tahmin düzeyi bazında yer verilecektir.

CV, istatistiksel tahmin edicinin duyarlılığının göreceli ölçümüdür ve sıklıkla yüzde olarak ifade edilir. Diğer bir ifadeyle, bir veri seti için dağılım ölçüsünü ifade eder.

Bu alana yazılacak CV değeri:

$$CV_e(\hat{\theta}) = \frac{\sqrt{\hat{V}(\hat{\theta})}}{\hat{\theta}}$$

formülü ile hesaplanacaktır. Formülasyondaki "e" tahmin değeri olduğunu ifade etmektedir.

Hesaplanan CV değeri tahminin güvenilirliğini gösterir ve "küçük" olması istenir.

Derlenen Temel İstatistikler İçin Tasarım Etkisi (DEFF): ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Tam sayım ve idari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

EUROSTAT'ın "Doğruluk" ilkesi kapsamında hesaplanacaktır. Tasarım etkisi, kompleks tasarımdan elde edilen tahmin varyansının, aynı genişlikteki Basit Rasgele Örneklemeden (BRÖ) elde edilen tahmin varyansına oranıdır ve aşağıda verilen formül ile hesaplanır:

$$DEFF = \frac{\hat{V}_C(\hat{\theta})}{\hat{V}_{SRS}(\hat{\theta})}$$

Burada $\hat{\theta}$ tahmindir.

Tahminin güvenilir olduğunu söyleyebilmek için elde edilen değer "1"e yaklaşması gerekmektedir. Tasarım etkisi, küme örneklemesinin uygulandığı çalışmalar için hesaplanacaktır.

25- Veri Revizyonu-Ortalama Büyüklüğü

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için de bu bölüm doldurulmayacaktır.

Kurumsal kalite raporu yıllık istatistiklerin üretildiği araştırmalar için hazırlanmakta ve raporda yıllık istatistiklere ilişkin göstergelerin hesaplanması gerekmektedir. Ancak, yıllık istatistiklerin üretildiği bir çalışmada aynı zamanda dönemsel/aylık sonuçlar da üretiliyor ve bu çalışmaların bir revizyon politikası var ise, raporda yer alan veri revizyonu ortalama büyüklüğü göstergesinin hesaplanması beklenmektedir. Kurumsal kalite raporunun ait olduğu yılda revizyon yapılmış ise veri revizyonu ortalama büyüklüğü, kalite raporunun tarihi ve revizyon sıklığı dikkate alınarak (aylık ya da dönemlik periyotlar) aşağıda verilen tanım altında hesaplanacaktır. Mevcut durumda, Kurum'da, yıllık istatistiklerin yanı sıra bir revizyon politikası çerçevesinde dönemsel sonuçların üretildiği tek çalışma Hanehalkı İşgücü

Anketi'dir. Buna göre, 2012 yılına ilişkin kurumsal kalite raporunda veri revizyonu ortalama büyüklüğü göstergesinin sadece Hanehalkı İşgücü Anketi için dolu olması beklenmektedir.

Veride herhangi bir revizyon yapılmamış ise bu alana revizyon yapılmadığına dair bilgi girilecektir.

Revizyon: Temel göstergenin önceki ve sonraki tahmini arasındaki fark şeklinde tanımlanır.

Veri Revizyonu Ortalama Büyüklüğü: Temel göstergeye ilişkin revizyonların zaman periyodu üzerinden ortalamasıdır.

Aşağıdaki tabloda K revizyon için n tane referans dönemine sahip tahmin değerleri verilmiştir:

Yayınlar	Referans dönemleri				
	1	...	t	...	n
1. Yayın	X_{11}	...	X_{1t}	...	X_{1n}
...
k. yayın	X_{k1}	...	X_{kt}	...	X_{kn}
...
K. ve son yayın	X_{K1}	...	X_{Kt}	...	X_{Kn}

Revizyonlar zaman serisi içerirler. t zamanına işaret eden temel bir göstergeye ilişkin tahmini yayımlarken, göstergenin önceki dönemlere ait revizyonlarının da yayımlanması gereklidir.

Veri revizyonu ortalama büyüklüğü, dönemsel ulusal hesaplar, kısa dönemli istatistikler gibi çalışmalar için geçerli bir göstergedir.

Ortalama Mutlak Revizyon (MAR)

Ortalama mutlak revizyon aşağıdaki formül ile hesaplanır:

$$MAR = 1/tL \sum_{t=1}^n |X_{Lt} - X_{Pt}|.$$

Formülde,

X_{Lt} : t referans döneminde L. yayım olarak tanımlanan bir sonraki tahmin

X_{Pt} : t referans döneminde P. yayım olarak tanımlanan ilk tahmin

n: zaman serisindeki tahmin sayısı.

Dönemsel tahminler için tahmin sayısının 20 ve daha fazla, aylık tahminler için ise 30 ve daha fazla olması önerilmektedir.

Örnek; Almanya İstatistik Ofisi'nin İşgücü Maliyet Araştırması dönemsel olarak yürütülmektedir. Buna göre 2009-2011 yılları arası için yapılan revizyonlara ilişkin Ortalama Mutlak Revizyon (MAR) değeri aşağıda hesaplanmıştır:

Aşağıdaki tabloda yer alan her bir göze ardışık iki dönemde hesaplanan tahminler arası farkın ilk dönem tahminine oranından elde edilmiştir. Bu değerlere göre Ortalama Mutlak Revizyon (MAR) için yapılan hesaplama aşağıdaki tabloda verilmiştir. MAR değeri 0.4 olarak elde edilmiştir (n=11 referans dönemi mevcuttur).

	Referans Dönemleri											
	2009			2010				2011				
Yayınlar	2. çyr.	3. çyr.	4. çyr.	1. çyr.	2. çyr.	3. çyr.	4. çyr.	1. çyr.	2. çyr.	3. çyr.	4. çyr.	
1. yayın	-0.5	5.2	4.7	2.8	1.2	4.9	3.1	2.4	3.3	5.6	2.5	
2. yayın	0.4	5.8	5.0	1.0	1.1	4.9	3.2	2.2	3.5	5.0	2.5	
Farklar	0.9	0.6	0.3	-1.8	-0.1	0.0	0.1	-0.2	0.2	-0.6	0.0	
Mutlak Farklar	0.9	0.6	0.3	1.8	0.1	0.0	0.1	0.2	0.2	0.6	0.0	
MAR	0.4											

26- Zamanlılık (İlk Sonuçlar) - T1

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından, ilk sonuçların üretilerek yayımlandığı yıllık çalışmalar için doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

EUROSTAT'ın "Zamanlılık ve Yayımlama Takvimine Uygunluk" ilkesi kapsamında hesaplanacaktır. İlk sonuçlara ilişkin zamanlılık göstergesi sadece ön sonuçların açıklandığı çalışmalar için hesaplanacaktır. Bu tanım altında doldurulması istenen alanlarda ilk sonuçların yayımlandığı tarih ile referans periyodunun son tarihi arasındaki fark, gün cinsinden, "T1" alanında belirtilecektir. t-zaman alanına ise EUROSTAT tarafından kabul edilen süre, gün cinsinden yazılacaktır.

Zamanlılık (İlk Sonuçlar): Referans periyodunun son tarihi ile ilk sonuçların yayımlandığı tarih arasında geçen süredir.

Hesaplama için kullanılacak formül aşağıda verilmiştir:

$$T_1 = d_{fst} - d_{refp}$$

d_{fst} : İlk sonuçların yayımlandığı tarih

d_{refp} : Referans periyodunun son tarihi

Elde edilen değer ne kadar küçükse zamanlılık o derece yüksektir. Ölçüm birimi takvim günleridir.

t-zaman (gün): Referans periyodunun son tarihi ile sonuçların EUROSTAT'a gönderilmesi gereken tarih arasındaki fark olup aşağıdaki gibi hesaplanır:

t-zaman (gün) = Sonuçların EUROSTAT'a gönderilmesi gereken tarih - Referans periyodunun son tarihi.

Örneğin; Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistiklerinde EUROSTAT tarafından belirlenen 58/97 ve 295/2008 numaralı regulasyonlarına göre zamanlılık ölçüsü (sonuçların EUROSTAT'a

gönderilme tarihi) $t+18$ ay (608 gün) olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda aşağıda verilen Tablo 1'in bilgilerini kullanarak, ilk sonuçlara ilişkin hesaplama şu şekildedir:

Tablo 1: Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması

Referans Periyodunun Son Tarihi :	31.01.2009
İlk Sonuçların Yayımlandığı Tarih :	26.02.2012
t-zaman (gün) :	608
26- ZAMANLILIK (İlk Sonuçlar) - T1 :	787

$T1$: İlk sonuçların yayımlandığı tarih - Referans periyodunun son tarihi = 787,

t -zaman (gün) = Sonuçların EUROSTAT'a gönderilmesi gereken tarih - Referans periyodunun son tarihi = 608 olarak hesaplanmıştır.

İlk sonuçlara ilişkin zamanlılık ($T1$), t -zamanda belirtilen 608 günden 179 gün gecikmelidir. Buna göre, bu araştırma için EUROSTAT tarafından belirlenen son kabul edilebilir tarih 179 gün gecikmeli olarak sağlanabilmiştir. Bu örnekte bu gösterge için $T1$ 'in t -zamandan büyük olmaması koşulu sağlanamamıştır.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar "Açıklamalar" alanına yazılacaktır.

27- Zamanlılık (Nihai Sonuçlar) - $T2$

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

EUROSTAT'ın "Zamanlılık ve Yayımlama Takvimine Uygunluk" ilkesi kapsamında hesaplanacaktır. Bu tanım altında doldurulması istenen alan gün cinsinden yazılacaktır. Nihai sonuçlara ilişkin hesaplanacak zamanlılığın ilk sonuçlara ilişkin zamanlılıktan tek farkı, hesaplamalarda ilk sonuçlar yerine nihai sonuçlar esas alınacak olmasıdır.

Zamanlılık (Nihai Sonuçlar): Referans periyodunun son tarihi ile nihai sonuçların yayımlandığı tarih arasında geçen süredir.

Hesaplama yapılacak formül aşağıda verilmiştir:

$$T_2 = d_{finl} - d_{refp}$$

d_{finl} : Nihai sonuçların yayımlandığı tarih

d_{refp} : Referans periyodunun son tarihi

Elde edilen değer ne kadar küçükse zamanlılık o derece yüksektir. Ölçüm birimi takvim günleridir.

t-zaman (gün): Referans periyodunun son tarihi ile EUROSTAT tarafından kabul edilen tarih arasındaki fark olup aşağıdaki gibi hesaplanır:

t-zaman (gün) = Sonuçların EUROSTAT'a gönderilmesi gereken tarih - Referans periyodunun son tarihi.

Örneğin; Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması için EUROSTAT tarafından belirlenen (EC) No 808/2004 regülasyonu doğrultusunda zamanlılık ölçüsü ilgili yılın 5 Ekim tarihi olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda aşağıda verilen Tablo 2 bilgilerini kullanarak, nihai sonuçlara ilişkin hesaplama şu şekildedir:

Tablo 2: Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması

Referans Periyodunun Son Tarihi :	31.01.2012
Nihai Sonuçların Yayınlandığı Tarih :	16.11.2012
t-zaman (gün) :	248
27- ZAMANLILIK (Nihai Sonuçlar) - T2 :	321

T2: Nihai sonuçların yayımlandığı tarih - Referans periyodunun son tarihi=321

t-zaman (gün): EUROSTAT tarafından kabul edilen tarih - Referans periyodunun son tarihi=248

Araştırma sonuçlarının EUROSTAT'a gönderilmesi tarihi ilgili yılın 5 Ekim tarihi olarak belirlendiğinden yukarıdaki tabloda t-zaman hesaplanırken referans periyodunun son tarihi olan 31.01.2012'den itibaren 05.10.2012 tarihine kadar geçen gün sayısı dikkate alınarak hesaplanmıştır.

Nihai sonuçlara ilişkin zamanlılık (T2), t-zamanda belirtilen 248 günden 73 gün gecikmelidir. Buna göre, bu araştırma için EUROSTAT tarafından belirlenen son kabul edilebilir tarih 73 gün gecikmeli olarak sağlanabilmiştir. Bu gösterge için T2'nin t-zamandan büyük olmaması koşulu sağlanamamıştır.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar "Açıklamalar" alanına yazılacaktır.

28- Yayınlama Takvimine Uygunluk

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. EUROSTAT'ın "Zamanlılık ve Yayınlama Takvimine Uygunluk" ilkesi kapsamında tanımlanmış olup, çalışmaya ilişkin olarak, önceden duyurulmuş yayımlanma takvimi dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Yayınlama Takvimine Uygunluk: Verinin yayım tarihi ile önceden hedeflenen yayım tarihi arasındaki farktır (söz konusu hedeflenen tarih, önceden üzerinde uzlaşılan veya resmi olarak yayımlama takviminde yer alan tarihtir) ve aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır:

$$P_3 = d_{act} - d_{sch}$$

d_{act} : Nihai sonuçların yayımlanma tarihi

d_{sch} : Yayım için önceden duyurulan tarih (TÜİK tarafından yayım için ilan edilen tarih)

Bu değerin sıfırdan farklı bir değer aldığı her durum (ilan edileceği tarihten önce yayımlanması durumu dahil), söz konusu gösterge için uygunluk kriterinin tam sağlanmadığı anlamına gelmektedir. Ölçüm birimi takvim günleridir.

Örneğin; Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması için 2012 yılı itibariyle önceden duyurulan yayımlanma takvimi 16.10.2012'dir. Araştırmanın yayımlanma tarihi de 16.10.2012'dir. Bu doğrultuda aşığıda verilen Tablo 3 bilgileri kullanılarak, yayımlanma tarihine uygunluk hesaplaması 0 olarak elde edilir. Bu gösterge için 0 değeri ideal değerdir.

Tablo 3: Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması

	Yayım İçin Önceden Duyurulan Tarih :	16.11.2012
	Nihai Sonuçların Yayımlandığı Tarih :	16.11.2012
28- YAYIMLAMA TAKVİMİNE UYGUNLUK - P3 :		0

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

29- Metaveri Görüntülenme Sayısı

Metaveri ve Standartlar Daire Başkanlığı (MSD) tarafından (BTD Başkanlığı ile koordineli olarak) doldurulacaktır. EUROSTAT'ın “Erişilebilirlik ve Açıklık” ilkesi kapsamında tanımlanmıştır. Metaveri görüntülenme sayısı hesaplanırken metaverinin Kurum içi görüntülenme sayısı hariç tutulacaktır. Yayım tarihinden itibaren ilk bir ay için metaveri görüntülenme sayıları baz alınarak hesaplanacaktır. EUROSTAT tarafından tanımlanan bir kalite göstergesi olması sebebiyle, bu göstergenin hesaplanabilmesi için metaveri yapısının ESMS yapısında olması gereklidir.

Metaveri Görüntülenme Sayısı: Belirli bir zaman periyodunda ilgilenilen istatistiksel alana ilişkin metaveri dosyasının görüntülenme sayısıdır. Kurumsal Kalite Raporunda zaman periyodu olarak ilgili çalışmanın metaverisinin hazırlanmasından itibaren 1 aylık süre dikkate alınacaktır.

Hesaplama kullanılacak formül aşığıda verilmiştir:

$$ACI = \#ESMS$$

Burada #ESMS, ESMS'de (Euro-SDMX Metadata Structure – Avrupa-SDMX Metaveri Yapısı) yer alan başlıkların (grup elemanlarının) mutlak sayısını ifade eder. Diğer bir ifade ile, veri kalitesi ve üretim sürecinin değerlendirilmesinde özet bilgi sağlayan metaveri başlıklarını ve bunlara ilişkin açıklamaları içerir. Bu durumda ESMS grubu belirli bir dönem için (KKR'de 1 ay alınacaktır) ilgili konu alanının görüntülenme sayısını temsil eder.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

30- Metaveri Tamamlanma Oranı

Metaveri ve Standartlar Daire Başkanlığı (MSD) tarafından (BTD Başkanlığı ile koordineli olarak) doldurulacaktır. EUROSTAT'ın “Erişilebilirlik ve Açıklık” ilkesi kapsamında tanımlanmıştır. Metaverinin kurum içi görüntülenme sayısı hariç tutulacaktır. Aylık

görüntülenme sayıları baz alınarak hesaplanacaktır. Hesaplama ESMS dosyaları düzeyinde yapılır. Tüm bilgiler ESMS dosyalarından geri alınacaktır. Tanımlanan farklı kategoriler için ESMS dosyasının boş olması durumunda herhangi bir hesaplama gerek yoktur, fakat durumu tanımlayıcı bir ifade yazılacaktır. EUROSTAT tarafından tanımlanan bir kalite göstergesi olması sebebiyle, bu göstergenin hesaplanabilmesi için metaveri yapısının ESMS yapısında olması gereklidir.

Metaveri Tamamlanma Oranı: Sunulan meta veri sayısının talep edilen toplam meta veri sayısına oranıdır.

Hesaplama için kullanılacak formül aşağıda verilmiştir:

$$AC3_c = \frac{\sum \# M_L}{\sum \# L}$$

#M_L : L grubundaki uygun meta veri öğelerinin sayısı,

#L : L grubundaki toplam öğe sayısı.

L grubu, meta veri öğelerinin bir araya getirildiği grup olarak tanımlanır. Meta veri formatında yer alan bu öğeler;

1. istatistiksel çıktılar (3, 4, 5, 8.1, 9 ve 10. Öğeler: Euro-SDMX Metadata Structure Mart-2009) olarak bir grupta,
2. istatistiksel süreçler (11, 20.1, 20.2, 20.3, 20.4, 20.5, 20.6: Euro-SDMX Metadata Structure Mart-2009) olarak bir grupta ve
3. kalite (12-19: Euro-SDMX Metadata Structure Mart-2009) ile ilgili olarak da ayrı bir grupta ele alınır.

Hesaplamalar üç grubun her birisi için ve her bir grup kombinasyonu için ayrı ayrı yapılmalıdır.

Bu gösterge için hedef değer “1”dir. Yani mevcut meta veri sayısının talep edilen meta veri sayısına oranının %100 olmasıdır. Bu oran sadece belirli bir istatistiksel süreç için toplam meta verinin mevcudiyetini yansıtır fakat bu bilginin kalitesini yansıtmaz.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

31- Veri Tablolarının Görüntülenme Sayısı

BTD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. EUROSTAT’ın “Erişilebilirlik ve Açıklık” ilkesi kapsamında tanımlanmıştır. Veri tablolarının görüntülenme sayısı hesaplanırken veri tablolarının Kurum içi görüntülenme sayısı hariç tutulacaktır. Aylık görüntülenme sayıları baz alınarak hesaplanacaktır.

Veri Tablolarının Görüntülenme Sayısı: Belirli bir zaman periyodunda ilgilenilen istatistiksel alana ilişkin veri tablolarının görüntülenme sayısıdır. Burada görüntüleme sayısından kasıt tek bir oturumda birden fazla görüntülemenin bir olarak sayılacağıdır.

Hesaplama için kullanılacak formül aşağıda verilmiştir:

$$AC2 = \#CONS$$

Burada #CONS, veri tablolarının görüntülenme sayısını ifade eder.

Veri tablolarının görüntülenme sayısı, belirli bir zaman periyodunda ilgilenilen istatistiksel alana ilişkin veri tablolarının görüntülenme sayısıdır. Kalite raporunda veri tablolarının görüntülenme sayısı, verinin son yayımlanma tarinden itibaren 1 aylık süre dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

32- Araştırma Sonuçlarının Kullanıcıya Sunum Formatı (CD, WEB, Basılı Yayın vb.)

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Bu alanda uygulayıcı birim, çalışmaya ilişkin elde ettiği sonuçları hangi formatta kullanıcıya sunduğunu belirtecektir. Çalışmanın sunum formatı (CD, web, basılı yayın, elektronik yayın vb. gibi) açık olarak yazılacaktır.

33- Karşılaştırılabilir Zaman Serilerinin Uzunluğu

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. EUROSTAT’ın “Tutarlılık ve Karşılaştırılabilirlik” ilkesi kapsamında tanımlanmış olup zaman serisine sahip çalışmalar kapsamında hesaplanacaktır.

Bu uzunluk, son kırılımdan itibaren zaman serilerindeki referans dönemlerinin sayısını verecektir. Tahmin edilecek parametrenin tanımında bir değişik olduğunda ya da tahmin için kullanılan metodolojide değişiklik olduğunda istatistiksel zaman serilerinde kırılımlar meydana gelebilir.

Eğer seride herhangi bir kırılım yok ise, gösterge, zaman serisindeki zaman noktalarının (yıl) sayısına eşit olacaktır.

Bu bölümde, yapılan revizyonlar, zaman içerisinde gerçekleşen kırılımlar ve nedenleri belirtilecektir.

Hesaplama kullanılacak formül aşağıda verilmiştir:

$$CC_1 = J_{last} - J_{first} + 1$$

J_{last} : Yayımlanan istatistiklere ilişkin son referans döneminin sıra numarası (yıl cinsinden),

J_{first} : Karşılaştırılabilir istatistiklere ilişkin kırılımdan itibaren ilk referans döneminin sıra numarası (yıl cinsinden).

Örnek-1: Yıllık Sanayi ve Hizmet İstatistikleri 2009 için 2003-2009 yılları arasında NACE Rev 1 sınıflaması kullanılırken ilk kırılım 2009 yılında gerçekleşmiş olup bu tarihten itibaren NACE Rev 2 sınıflaması kullanılmaya başlanmıştır. Bu durumda 2012 yılı kalite raporunda;

Karşılaştırılabilir zaman serisi uzunluğu: 2012-2009+1=4 yıldır.

Örnek-2: Hanehalkı İşgücü Araştırmasında 2004 yılında kırılım olmuştur (nüfus projeksiyonlarından kaynaklanan kırılma). Buna göre 2012 yılı kalite raporunda karşılaştırılabilir zaman serilerinin uzunluğu: 2012-2004+1=9 yıldır.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

34- Fazla Kapsam Oranı

Tamamı tamsayım ile yürütülen çalışmalar için Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından, örnekleme ile yürütülen çalışmalar için ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

EUROSTAT’ın “Doğruluk” ilkesi kapsamında hesaplanacaktır. Fazla kapsam oranı aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanacaktır:

$$OCr_w = \frac{\sum_O w_j + (1 - \alpha) \sum_Q w_j}{\sum_O w_j + \sum_E w_j + \sum_Q w_j}$$

O: Kapsam dışı birim

E: Uygun birim

Q: Uygun olup olmadığı bilinmeyen birimler

w_j : j. Birim için ağırlık değeri

α : Uygun olup olmadığı bilinmeyen birimlerden uygun olanların oranı

Hesaplamalar ağırlıklandırılmamış veri üzerinden yapılacaktır (formülde $w_j = 1$ alınacaktır).

İdari kaynakların kullanımında, bu kaynakların elde edildiği çerçevelerin zaman gecikmelerinden, güncelleme çalışmalarından, diğer güvenilir kaynaklarla tutarsızlıktan doğan farklılıklar ve kapsam konusunda karşılaşılan sorunlar yazılacaktır.

α değerinin kaç alındığı mutlaka belirtilecektir.

Fazla Kapsam: Hedef kitlede yer alan birimlerin, araştırma çerçevesinde birden fazla tekrar etmesi veya içerilmemesi gereken birimlerin çerçevede yer alması durumudur.

Fazla Kapsam Oranı: Hedef kitlede yer almayan fakat çerçevede kapsanan birimlerin oranıdır.

Bu gösterge için hedef değer mümkün olduğunca sıfıra yakın olması istenir.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

35- Ortak Birimlerin Oranı

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

EUROSTAT'ın "Doğruluk" ilkesi kapsamında hesaplanan bir göstergedir. İdari kaydın araştırma verisi ile birleştirildiği durumda (bazı değişkenlerin araştırma verisinden bazılarının da idari kayıt verisinden birim düzeyinde elde edilmesi durumu) bu oran hem araştırmalar hem de idari kayıtlarda kapsanan birimler göz önünde bulundurularak hesaplanacaktır. Bazı değişkenlerin araştırmadan, diğer değişkenlerin idari kayıtlardan geldiği karma istatistiksel süreçler için hesaplanabilir bir göstergedir.

İlgili gösterge araştırma ile idari kaydın bir arada kullanılarak tahminlerin üretildiği durumlarda hesaplanmayacaktır.

Ortak Birim: Hem idari kayıt hem de araştırmada kapsanan birimleri ifade eder.

Ortak Birimlerin Oranı: Hem araştırma hem de idari kayıtlardan gelen birimlerin araştırmadaki toplam birim sayısına oranı olarak tanımlanır.

Hesaplama için kullanılacak formül aşağıda verilmiştir:

$$Ad = \frac{\text{Araştırma ve idari kayıttan gelen ortak birim sayısı}}{\text{Araştırmadaki tekrarsız birim sayısı}}$$

Paydada yer alan "araştırmadaki tekrarsız birim sayısı" hesaplanırken, herhangi bir birimin birden fazla kaynağa kapsanmış olması durumunda, söz konusu birim, sadece bir kez sayılmalıdır. Ortak birimlere ilişkin eşleştirme hataları, gösterge hesaplanmadan belirlenmeli ve çözülmelidir.

Bu bölümde, araştırmadan gelen birim sayısı, idari kayıttan gelen birim sayısı ve araştırma ve idari kayıttan gelen birim sayıları belirtilecektir.

Örneğin, Su Ürünleri İstatistikleri 2011 Araştırması, 67 balık türü için 5800 balıkçı kapsanacak şekilde yapılmış, bu balık türlerinden sadece "orkinos" balığı verisi araştırmadan derlenmeyip, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın idari kayıtlarından elde edilmiştir. 5800 balıkçıdan sadece 100 tanesi Orkinos balığını avlama yetkisine sahiptir. Bu durumda hem araştırma hem de idari kayıttan gelen ortak birim sayısı 100'dür.

*Ortak Birim Oranı = (100/5800)*100=%1,72'dir.*

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar "Açıklamalar" alanına yazılacaktır.

36- Birim Cevapsızlık Oranı: Tamamı tamsayım ile yürütülen çalışmalar için uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından, örnekleme ile yürütülen çalışmalar için ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

EUROSTAT'ın "Doğruluk" ilkesi kapsamında hesaplanacaktır. "Birim Cevapsızlık Oranı", araştırma kapsamındaki cevapsız uygun birimlerin toplam uygun birim sayısına oranı olarak tanımlanır.

Birim cevapsızlık oranı aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanacaktır:

$$NRr = 1 - \frac{\sum_R w_j}{\sum_R w_j + \sum_{NR} w_j + \alpha \sum_Q w_j}$$

R: Cevaplı uygun birim

NR: Cevapsız uygun birim

Q: Uygun olup olmadığı bilinmeyen birimler

w_j : j. Birim için ağırlık değeri

α : Uygun olup olmadığı bilinmeyen birimlerden uygun olanların oranı

Hesaplamalar ağırlıklandırılmamış veri üzerinden yapılacaktır.

α değerinin kaç alındığı mutlaka belirtilecektir.

Bu gösterge için hedef değerin mümkün olduğunca sifıra yakın olması istenir.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

İstatistiki Birim Cevapsızlık Nedenlerine Göre Dağılım

Tamamı tamsayım ile yürütülen çalışmalar için uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından, örnekleme ile yürütülen çalışmalar için ÖATD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. Bu bölümde cevapsız birimlerin cevapsızlık nedenlerine göre dağılım bilgileri verilecektir. Araştırmaya yönelik olarak istatistiki birim (girişim, yerel birim, hanehalkı, fert vb.) için farklı bir cevapsızlık nedeni var ise listeye eklenecek ve sayısı belirtilecektir.

Bununla birlikte, idari kayıtlar için bu alan boş bırakılacaktır.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

37- Madde Cevapsızlık Oranı

Ugulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

EUROSTAT’ın “Doğruluk” ilkesi kapsamında hesaplanacaktır.

Madde cevapsızlık oranı aşağıdaki formül kullanılarak temel değişkenler için hesaplanacaktır:

$$NR_Y^{REQ} = 1 - \frac{\sum_{R_Y} w_j}{\sum_{R_Y} w_j + \sum_{NR_Y} w_j}$$

R_Y : Herhangi bir değişken (Y) için cevaplı olması gereken birimlerden cevaplı olanlar

NR_Y : Cevaplı olması gerektiği halde Y değişkeni için cevapsız olanlar

w_j : j. Birim için ağırlık değeri

Hesaplamalar ağırlıklandırılmamış veri üzerinden yapılacaktır (formülde $w_j = 1$ alınacaktır).

Örneğin, 2010 yılı “Sanayi/Hizmet Kuruluşları Araştırma Geliştirme Faaliyetleri Araştırması”, İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) 1.Düzyer ayrıntısında 3610 girişim bazında sadece “diğer cari harcama” değişkeni için (Belirli bir yıl içinde istatistiksel birim tarafından gerçekleştirilen, AR-GE çalışmalarını desteklemek için para ödenmeden satın alınan materyalleri, tüketim malzemelerini ve ekipmanı içerir) hesaplanmakta olup göstergeye ilişkin değerler aşağıdadır.

Değişken adı: diğer cari harcama

Diğer cari harcama değişkenine ilişkin cevapsız birim (girişim) sayısı: 214

Diğer cari harcama değişkenine ilişkin Toplam birim (girişim) sayısı: 3610

olarak belirtilmiş olup madde cevapsızlık oranı=214/3610= %5,93 olarak hesaplanır.

Hesaplama da ağırlık değerleri 1 alınmıştır.

Ağırlıksız madde cevapsızlık oranı, madde cevapsızlığının temel değişkenler üzerindeki etkisinin ölçülmesi amacıyla imputasyon işlemlerinden önce hesaplanmalıdır.

Bu gösterge için hedef değerin mümkün olduğunca sıfıra yakın olması istenir.

Bu bölümde, toplam birim sayısı ve cevapsız birim sayısı da ilgili alanlarda belirtilecektir.

Bu bölüm ile ilgili gerekli görülen tüm açıklamalar “Açıklamalar” alanına yazılacaktır.

38- Birim İmputasyon Oranı ve Kullanılan Yöntem

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

Bu bölümde, cevapsız birimin bütünü için imputasyon yapılmış ise bu gösterge hesaplanacak ve kullanılan imputasyon yöntemi açıklanacaktır.

Birim imputasyon oranı, aşağıdaki formül ile hesaplanacaktır:

$$\text{Birim İmputasyon Oranı} = \frac{\text{İmputasyon Yapılan Birim Sayısı}}{\text{İmputasyon Yapılan Birim Sayısı} + \text{Cevaplı Birim Sayısı}}$$

39- Madde İmputasyon Oranı ve Kullanılan Yöntem

Uygulayıcı Daire Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

Bu bölümde, bilgisi alınmamış değişken için imputasyon yapılmış ise bu gösterge hesaplanacak ve kullanılan imputasyon yöntemi açıklanacaktır.

İmputasyon oranı aşağıdaki formül kullanılarak temel değişkenler için hesaplanacaktır:

$$IR_{YI} = \frac{\sum_{I_Y} w_j y_j}{\sum_{I_Y} w_j y_j + \sum_{K_Y} w_j y_j}$$

I_Y : Y için imputasyon yapılan set

K_Y : Cevaplı birimler içinde Y için imputasyon yapılmayan set

y_j : j. Birime ait Y değeri

Hesaplamalar ağırlıklandırılmamış veri üzerinden yapılacaktır (formülde $w_j = 1$ alınacaktır).

İmputasyon oranının sıfır veya sıfıra yakın olması istenir.

Bu bölümde, toplam birim sayısı ve impute edilmiş birim sayısı da ilgili alanlarda belirtilecektir.

40- Kalite Denetim Çalışmaları

VTKD Başkanlığı tarafından doldurulacaktır. İdari kayıtlar için bu bölüm doldurulmayacaktır.

İlgili araştırmaya ilişkin Merkezi Veri Toplama Grubu tarafından CATI tekniği kullanılarak veri kalitesi denetim çalışmaları yapılıyor ise doldurulacaktır. Diğer durumda, araştırmanın kalite denetim çalışmalarının gerçekleştirilmediği “KALİTE DENETİM ÇALIŞMALARI” alanında belirtilecektir.

İlgili araştırma kapsamında kalite denetim çalışması ile ilgili olarak aşağıdaki bilgiler doldurulacaktır;

- Uygulamanın başlangıç tarihi (ana çalışmadan kaç ay sonra uygulandığı)
- Uygulama süresi,
- Denetim sıklığı,
- Uygulamaya cevap veren örnek birim sayısı,
- Uygulama aşamaları,
- Hesaplanan göstergeler ve yöntemi.

Kalite denetim çalışması yapılmayan çalışmalar için açıklama bölümünde “Kalite denetim çalışması yapılmamaktadır.” bilgisi yer almalıdır.